

EKONOMI SPECIAL

”En del tar inte ens emot kort, det är för dyrt.”
Stina Storm,
Svensk Handel

Många butiker och småföretag tar ut en extra avgift om kunden betalar med kort. ”Förståeligt” säger Svensk Handel. ”Orättvis straffavgift” säger bankerna. Vad som egentligen gäller är inte alltid glasklart.

Kortkunder – dyra för småföretag

LINKÖPING

”Det kostar fem kronor extra om du vill betala med kort.”

Rafael Sawicki, som äger och driver Coffeehouse by George på Stora torget i Linköping, säger det numera på rutin. Otaliga gånger varje dag informerar han fikasugna kunder om extraavgiften. De flesta reagerar inte alls. De säger att det är lugnt och att han kan ta femman. Men en del blir irriterade och säger att det är förbjudet och att han inte får göra så.

– Jag vet inte riktigt vad som gäller, så jag skyltar inte direkt med det, säger han och tillägger att avgiften bara gäller dem som handlar för under 50 kronor.

Men varför tar du extra betalt?

– För att kortbetalningar kostar oerhörda pengar. Jag får punga ut med minst 8 000 kronor i månaden till banken bara för att kunna ta betalt av mina kunder, det är helt sjukt. Jag betalar ju redan för mitt inlösenavtal med banken, säger Rafael Sawicki.

De 8 000 kronorna gäller hans tre kaféer i Linköping, Lund och Malmö. Summan innefattar transaktionsavgifter, hyra av terminal, serviceavgifter och trafikavgifter.

I Lund och Malmö tar han inte ut någon avgift av kunderna. Där är majoriteten studenter, och de går inte med på att betala extra, säger han.

Rafael Sawicki är kund i Swedbank. Förut betalade han tre kronor per kortdragning i fast avgift till inlösenbolaget Babs Swedbank, men med sitt nya avtal betalar han 1,80. Det är per transaktion där beloppet dras direkt från kortinnehavarens konto (debetkort). Betalar kunden med betal- eller kreditkort tillkommer en rörlig kostnad i form av en procentuell avgift på köpesumman.

Svensk Handel protesterar

Men som alla andra handlare vet Rafael Sawicki inte när det rör sig om kreditkort. Det framgår inte av korten och kortdragaren reagerar inte heller.

Branschorganisationen Svensk

Handel protesterar mot avgifterna som handlarna måste betala till bankerna. Man menar att det är de små aktörerna med knappa marginaler, som tobaksaffärer, pizzerior och kiosker, som drabbas hårdast.

– Kortanvändningen ökar i hela världen. Alla är överens om att det är både säkrare och billigare att hantera än kontanter, men ändå finns inga som helst incitament för handlarna. En del tar ju inte ens emot kort för att det är för dyrt, säger Stina Storm, pressinformatör på Svensk Handel.

Stina Storm kan förstå att många handlare tar ut en extraavgift av kunden, men samtidigt kan hon inte rekommendera dem att göra det. I många fall kan det vara ett avtalsbrott att ta extra betalt vid kortköp.

Framförallt är det Visas och Mastercard's regelverk som styr om handlarna får ta ut en avgift eller inte.

Ingen avgift för Visa

Mastercard tillåter en skälighetsavgift för Mastercard och Maestro, medan Visa stenhårt säger nej. Har du Visa-kort ska du alltså aldrig behöva betala extra.

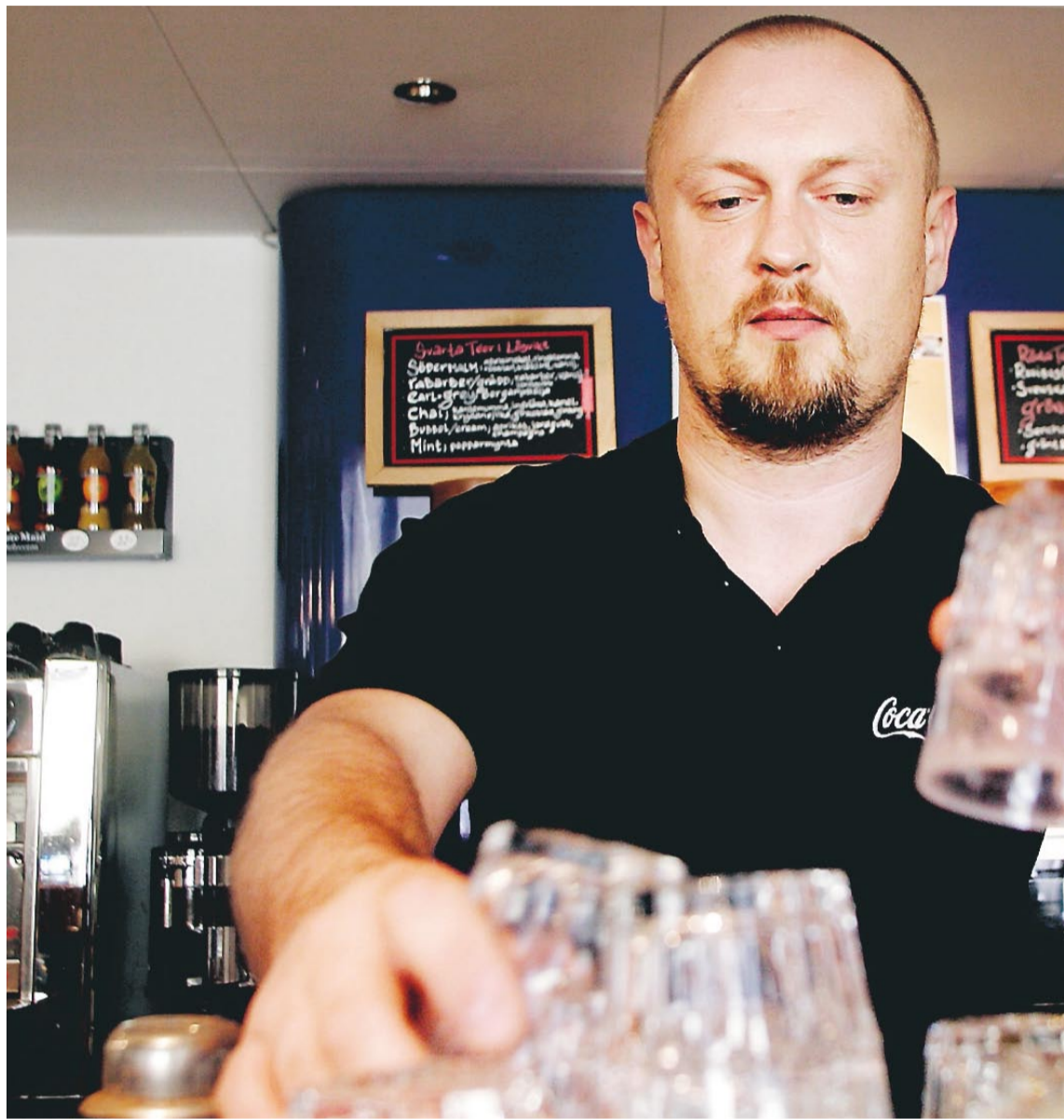
Avtalen mellan bankerna och handlarna spelar också in. Trots att Mastercard tillåter avgift, säger SEB-bankens inlösenbolag Euroline till sälj företagen att de inte får ta ut en avgift.

– Vi tycker inte att kortkunder ska diskrimineras och tvingas betala en straffavgift, säger Kerstin Ottosson, informationschef på SEB Kort.

På Swedbank Babs, Sveriges största inlösenbolag, anser man inte att kostnaderna som handlarna måste stå för är orimliga.

– Kostnaderna som vi tar ut, både fasta och rörliga, ska täcka vår hantering, det vill säga avgifterna till den kortutgivande banken, avgifter för kreditrisken, avgifter till varumärkesföreningar, vår egen administration och IT-system och så är det ett visst påslag från vår sida, säger Stefan Bergelind, vd för Swedbank Babs.

Men om Visa inte tillåter handlaren att ta ut en avgift av kunden, hur kan ni ändå ta ut en avgift av handlaren?

Rafael Sawicki driver Coffeehouse by George på stora torget i Linköping. Han tycker det är orimligt att bankerna tar betalt varje gång han drar ett kort.

”Kostnaderna som vi tar ut, både fasta och rörliga, ska täcka vår hantering.”

STEFAN BERGELIND,
VD FÖR SWEDBANK BABS

– Vår uppgift är att göra affärer. Vi erbjuder en konkurrensutsatt tjänst som både sälj företaget och konsumenten har nytta av, säger Stefan Bergelind.

Varför löser inte banken och inlösenbolaget kostnaderna sinsemellan? Nu är det konsumenterna som drabbas eftersom butiken antingen höjer priserna eller inte tar kort alls.

– Som sagt är detta en tjänst och en garanti som vi tillhandahåller. Det är inga stora summor det handlar om. Jag kan förstå att avgifterna kan bli kännbara för en handlare med liten

omsättning, men det finns egentligen inga tjänster som man slipper betala för, säger Stefan Bergelind.

Vad ska man göra som konsument om man felaktigt fått betala en extraavgift?

– Då ska man kontakta sin kortutgivande bank. Den yttersta konsekvensen kan bli att inlösenbolaget bryter avtalet med handlaren.

Charlotte Pehrson

Reporter
013-28 00 00
charlotte.pehrson
@corren.se

■ NÅGRA KRONOR EXTRA

► **Visakort:** Som konsument ska du inte behöva betala någon extraavgift någons, eftersom Visa inte tillåter extraavgifter. Tar sälj företaget ut en avgift är det avtalsbrott. Banken tar dock betalt varje gång sälj företaget drar ett Visakort (eller något annat kort).

► **Maestro-/Mastercard:** Eftersom

Mastercard tillåter avgifter kan du få betala, om sälj företaget har avtal med Swedbank. SEB, däremot, tillåter inte att sälj företaget tar ut någon avgift. Har du Maestro-/Mastercard är det alltså svårt att veta om du felaktigt fått betala, eftersom det beror på vilken bank handlaren har avtal med.

■ BANKENS SERVICEAVGIFTER

► **De avgifter** som bankerna tar när näringsidkare/sälj företag drar ett kort kallas serviceavgift. Avgifterna kan variera kraftigt eftersom avtalen sluts på individuell nivå.

► **Bankerna har** ofta ett inlösenbolag som sköter korttransaktionerna.

► **Enligt Finansinspektionen (FI)** ligger avgiften för bankkort i snitt på 1,70 kronor per transaktion (fast avgift).

► **För betal- och kreditkort** beräknas snittavgiften uppgå till hela 17 kronor per transaktion (fast avgift och en procent-sats av köpesumman).

► **Brakar du betala extra kortavgift?**

Diskutera på
Corren.se

Mer offentligt stöd till företagen

STOCKHOLM (TT). Det offentliga stödet till näringslivet ökar. I fjol uppgick nettokostnaden för olika former av stöd till 30,7 miljarder kronor, vilket är en ökning med 2,3

miljarder eller cirka åtta procent jämfört med året före. Energisektorn står för den största uppgången, stödet ökade med hela 51 procent.

Attentecs expansion fortsätter

LINKÖPING. Linköpingsbaserade konsultföretaget ökade sin omsättning med 250 procent under sitt senaste verksamhetsår och är nu uppe i 18 miljoner. Under det

senaste halvåret anställdes ett tiotal konsulter.

– Vi har haft ett fantastiskt år, säger vd Anders Weiland.

BILD: FRIDA EKMAN

■ VAD TYCKER DU OM ATT HANDLARE TAR UT EN EXTRA AVGIFT VID KORTBETALNING?

Aleks Spasojevic, egenföretagare, Linköping

– Det är dåligt. Jag brukar påpeka att det inte är tillåtet och då tar de ofta bort avgiften. De vill väl tjäna extra pengar och att det ska vara obekvämare för oss att betala med kort.

Mikael Andersson, fritidsledare, Kumla

– Jag brukar inte säga något, men jag tycker att det är fult att de försöker få in lite extra. Man betalar ju redan massa andra avgifter för att ha kortet.

Meinhard Wiiand, pensionär, Kumla

– Det är fel! Jag brukar pysa till något annat ställe när jag ser deras skylt. De skyller på hanteringskostnader, men det tror jag att de har räknat in i varupriset ändå.

Martina Larsson, studerande, Söderö

– Jag bryr mig inte så mycket, jag betalar den. Antagligen tar de ut avgiften för att tjäna pengar.

Inga Micko, verksamhetschef, Linköping

– Jag har inte tänkt på det, jag har nog bara betalat. Det finns säkert en logisk förklaring till att de tar ut en avgift.

TEXT: CHARLOTTE PEHRSON

BILD: FRIDA EKMAN

FRÅGA EXPERTEN

Annika Landemark
skattefrågor
och familjerätt

Hur skiftas arvet när närstående gått bort?

Fråga:

Min livskamrat, vi bor inte ihop, har i ett testamente uttryckt önskan att ge sin halva av ett sommarhus till sin kusin som redan äger den andra hälften. All övrig egendom har hon testamenterat till mig. Hon har inga bröstarvingar. Nu har hon via gåvobrev redan givit bort halva sommarhuset till sin kusin. Måste testamentet skrivas om? Ingen ändring av intentionerna har ju skett.

Svar:

Eftersom den halva fastigheten inte finns kvar när din livskamrat avlider har det förordnandet fallit bort. Den andra hälftenägaren kommer inte att arva något alls när din livskamrat avlider. I övrigt gäller testamentet fullt ut och man behöver inte skriva om testamentet.

Fråga:

Min mamma är gammal och har råkat ut för obotlig cancer. Min man och jag har inte så bra relation med varandra längre så tankarna finns där på en eventuell skilsmässa.

Det känns svårt att be min mamma skriva arvet som enskild egendom eftersom hon tycker om min man. Tror inte heller att han vill skriva under ett äktenskapsförord så att arvet tillhör bara mig. Finns det några andra alternativ?

Svar:

Det för dig säkraste sättet att få behålla hela arvet är att din mamma upprättar ett testamente varifrån hon föreskriver att arvet ska vara din enskilda egendom. Lika säkert är det om du och din man upprättar och låter inregistrera ett äktenskapsförord där ni bestämmer att ditt arv ska vara din enskilda egendom. Om inget av dessa alternativ går att genomföra finns det en möjlighet till jämkning vid en äktenskapskillnad. En sådan jämkning, det vill säga att du får behålla hela ditt arv, kan du begära om arvet har tillfallit dig precis före äktenskapskillnaden. Ett fjärde lite mer drastiskt alternativ är ju att du tar ut skilsmässa innan din mor avlider.

”Procentavgifterna är oacceptabla”

LINKÖPING

Allt fler skaffar exklusiva betal- och kreditkort med en uppsjö av förmånliga erbjudanden som rabatter och bonuspoäng på resor, inträden, hotell och bensin. Många kreditkortsföretag lockar också med allt högre kreditgränser. Men vem står för notan?

– Det gör handlarna, och det tror jag inte konsumenterna är medvetna om, säger Stina Storm, pressinformatör på Svensk Handel.

Både fast- och rörlig avgift

Den så kallade serviceavgiften som ett säljföretag, låt säga en butik, betalar till banken för att dra ett kort ökar när kunden betalar med betal- eller kreditkort.

Förutom den fasta avgiften tillkommer en rörlig avgift i form av en procentuell del av köpesumman.

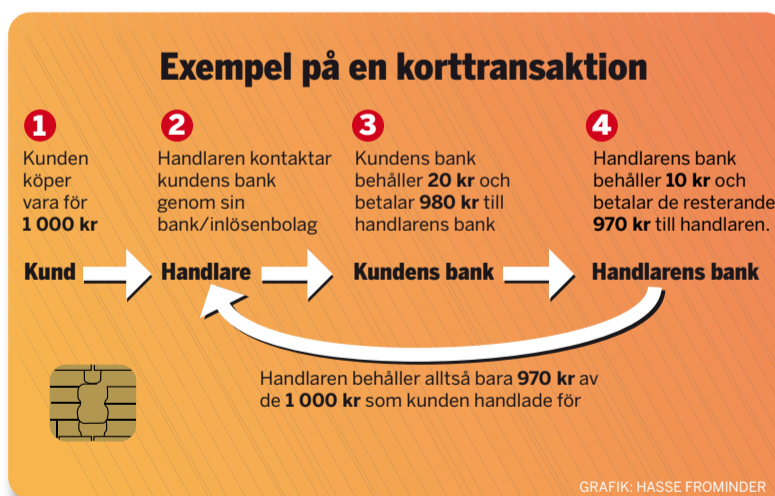
Med Svensk Handels ramavtal med Nordea innebär den rörliga delen 1,52 procent på beloppet för kort utgivna inom EU.

Så om jag handlar en platt-tv för 10 000 kronor kostar det butiken över 150 kronor i avgift till banken?

– Ja, det stämmer tyvärr. De rörliga kostnaderna är oacceptabla. Det är vansinnigt av bankerna att påstå att det skulle kosta mer att hantera större

”Det är lätt för bankerna att marknadsföra korten eftersom de själva inte behöver stå för notan.”

MARTIN WEIDERSTRAND, SVENSK HANDEL

Exemplet gäller ett betal- eller kreditkort där det, förutom den första avgiften på några kr som gäller för alla kort, även tillkommer en procentuell avgift på köpesumman.

belopp, i dag är allt automatiserat, säger Stina Storm.

Kunden får betala

Martin Weiderstrand, ansvarig för betalfrågor på Svensk Handel, säger att den avgift som kunden betalar för sitt kort egentligen bara täcker tryckkostnaden för kortet.

– Det är lätt för bankerna att marknadsföra korten eftersom de själva inte behöver stå för notan. Istället är det butikerna som får betala och i sista

hand drabbar det kunderna i form av höjda priser, säger han.

EU-kommissionen menar att de europeiska bankernas förtjänst på kortbetalningar är för stor och har kallat transaktionsavgifterna för ”en skatt på företagande och konsumtion”. I snitt betalar ett EU-hushåll 139 euro per år i transaktionsavgifter, så kallade ”interchange fees”.

CHARLOTTE PEHRSON
013-28 01 64
charlotte.pehrson@corren.se